

Veertig jaar na de afkondiging van de Apostolische Constitutie "Ut sit"

Op 28 november 1982 richtte paus Johannes Paulus II het Opus Dei op als personele prelatuur middels de Apostolische Constitutie "Ut sit", die op 19 maart 1983 aan de zalige Alvaro del Portillo werd overhandigd (vanaf dat moment de eerste prelaat van het Opus Dei).

20-11-2023

In 2022 wijzigde paus Franciscus de artikelen V en VI van de "Ut Sit" met het Motu Proprio "Ad charisma tuendum" (14 juli 2022) en bevestigde de essentiële aspecten van deze Apostolische Constitutie.

Ter gelegenheid van dit jubileum delen we enkele antwoorden van Mgr. Fernando Ocáriz in verschillende recente interviews, met betrekking tot het motu proprio "Ad charisma tuendum" en de daaropvolgende herziening van de statuten van het Opus Dei.

.....

We weten dat de werkzaamheden zijn gestart met het Dicasterie voor de Clerus om het voorstel aan de Heilige Vader tot wijziging van de statuten voor te bereiden. Hoe worden deze momenten ervaren?

We streven ernaar om de bepalingen van de Heilige Vader met oprecht kinderlijke gehoorzaamheid te volgen, en met de wens - zoals paus Franciscus zelf heeft benadrukt - dat ze dienen om de essentiële aspecten van het Opus Dei te versterken, zoals vervat in haar charisma. Dit heb ik expliciet gevraagd in verschillende boodschappen aan de mensen van het Opus Dei: dat iedereen zeer verenigd is juist in deze oprechte gehoorzaamheid, en ook hierin het voorbeeld volgt van de heilige Jozefmaria en zijn twee eerste opvolgers. Het is de Heilige Geest die de Kerk leidt. Daarom zijn dit ook momenten om met vrede en kalmte te beleven.

*(Agencia Ecclesia, Portugal,
19-10-2023)*

Zal de relatie van de leken met het Werk veranderen? Zal deze "specifieke roeping" een eigen theologisch-canoniek statuut moeten krijgen in de Kerk?

In de Kerk staat het leven op de eerste plaats, dan pas de norm: met andere woorden, om de woorden van paus Franciscus te gebruiken, is de realiteit belangrijker dan het idee.

In het hart van heilige Jozefmaria plantte God de kiem van een boodschap. Welke boodschap? Die van de herontdekking van de waarde als roeping van het gewone leven van de gelovigen: God heeft aan de mens de goddelijke taak toevertrouwd om de wereld op te bouwen (het gezin, de buurt, het werk, vooruitgang, kunst, ontspanning) als kinderen van God in Jezus Christus.

Binnen het stichtingscharisma moest deze boodschap worden verkondigd

en beleefd met een concrete geest, met behulp van een instelling, het Opus Dei. En deze instelling was, vanaf het begin en met een ontwikkeling in de tijd, een familie binnen het Volk van God, bestaande uit vrouwen en mannen, leken en priesters, met eenheid van roeping, vorming en geest, met een aanvullend en niet-competitief optreden met dat van de bisdommen en parochies, waarbij de leden leken volledig trouw blijven aan hun bisdommen en parochies. Daarom gaat deze realiteit vooraf aan het canonieke kader en is de bestaansreden van het Opus Dei.

(*Agencia Ecclesia*, Portugal,
19-10-2023)

***De maatregel [het motu proprio]
lijkt de specificiteit van het Werk***

binnen de katholieke Kerk teniet te doen, klopt dat?

Laat me vriendelijk van mening verschillen. De specificiteit van het Opus Dei ligt in het charisma of de geest, eerder dan in zijn "juridische klee". De specificiteit van het Opus Dei ligt in de universele roeping tot heiligheid door de arbeid en de dagelijkse realiteiten van het leven. De paus verwijst in *Ad charisma tuendum* naar deze boodschap als een "geschenk van de Geest ontvangen door heilige Jozefmaria ", dat wil zeggen als een charisma. Ik herhaal: dit is de echt relevante bijzonderheid. Sterker nog, met dit motu proprio bevestigt paus Franciscus de bul *Ut sit*, waarmee Johannes Paulus II het Opus Dei als prelatuur oprichtte: hij wijzigt twee bijkomstige aspecten en bevestigt het essentiële charisma.

Karakteristiek voor het Opus Dei is een zo alledaags kenmerk als de arbeid: het belang van werk als ontmoetingsplaats met God, of het nu in Silicon Valley is of in de buitenwijken van Kinshasa, of als machinist in de metro van Madrid, of als leraar in een school in de buitenwijk van een willekeurige stad.

Bovendien wil het Opus Dei geen uitzondering zijn binnen de Kerk. Haar juridische voorstellen hebben gezocht naar de formule die het beste past bij de realiteit van leken die, door een roeping en met de pastorale aandacht van priesters, Christus willen volgen in het bereik van het gezin, het werk, de maatschappij, etc., binnen het kader van hun respectievelijke particuliere kerken. Het feit dat zij tot nu toe de enige personele prelatuur is geweest, kon worden beschouwd als iets "bijzonders", maar dat is het zeker

niet. Integendeel, ik denk dat het zeer wenselijk zou zijn dat er andere personele prelaturen zouden zijn die zouden bijdragen aan de evangelisatie van tal van gebieden die vooral behoefte hebben aan christelijke inspiratie.

(Uit het interview met *El País Semanal*, 27-8-2023)

.....

Sommige gelovigen van de prelatuur uitten hun vragen en zorgen over dit onderwerp in de media en op sociale media. Begrijpt u deze uitingen, vooral degenen die spreken van een aanval? Vreest u dat sommigen het Opus Dei zullen gebruiken om oppositie tegen het pontificaat aan te wakkeren?

Het is begrijpelijk dat er vragen, twijfels en zorgen rijzen, ook door

bepaalde interpretaties die in wereldse termen zijn gepubliceerd, alsof het een kwestie is van "winst of verlies van macht", iets dat in de Kerk geen zin heeft.

In mijn eerste brief als prelaat schreef ik: "Het vermeerderen van het wederzijds respect tussen de gelovigen van de Kerk en tussen de meest uiteenlopende groeperingen die kunnen bestaan, maakt deel uit van onze zending binnen de grote familie van de zonen en dochters van God." En ik citeerde een zin van de Stichter: "Het belangrijkste apostolaat dat christenen in de wereld moeten uitvoeren, het beste getuigenis van geloof, is bijdragen aan het feit dat binnen de Kerk de sfeer van ware liefde heerst."

In dit verband heb ik soms het voorbeeld genoemd dat ik ooit zag bij de toenmalige kardinaal Ratzinger, wiens liefde voor de Kerk en de Paus,

sterk en gefundeerd in het geloof, verder ging dan emotie. Op een delicaat moment voor de eenheid van de Kerk, die sommigen toen in gevaar brachten, hoorde ik hem dit zeggen vanuit het diepst van zijn hart: "Hoe kunnen ze niet beseffen dat ze zonder de Paus niets zijn!"

(*Agencia Ecclesia*, Portugal,
19-10-2023)

.....

Sommigen zien in het opheffen van een voorrecht, een zekere degradatie, en een gebaar van een progressievere Kerk naar een conservatievere wereld. Van een oud conflict tussen jezuïeten en het Opus Dei.

Aan Paus Franciscus werd een soortgelijke vraag gesteld, en hij merkte op dat dit een wereldse interpretatie is, vreemd aan de

religieuze dimensie. Ik denk dat er vaak te veel neiging is om de realiteit te lezen in termen van macht en polarisatie, met groepen die zich verzetten en elkaar niet begrijpen. In de Kerk moet echter de logica van dienstbaarheid en samenwerking heersen. We roeien allemaal in dezelfde boot, ontvankelijk om geholpen te worden te verbeteren.

Over het oude conflict dat u noemt, kan ik persoonlijk zeggen dat ik een oud-leerling ben van het jezuïetenschool in Madrid en erg dankbaar voor de vorming en het voorbeeld dat ik van de jezuïeten heb ontvangen.

(Uit het interview met *El País Semanal*, 27-8-2023)

Hoe is het ontwerp van de statuten dat naar de Paus is gestuurd, en

hoe heeft u aan dit vraagstuk gewerkt? Wat zal er vanaf nu veranderen?

In april hebben we in Rome een algemeen congres van het Opus Dei gehouden, waar een voorstel voor aanpassingen aan de Statuten is uitgewerkt, in overeenstemming met de uitdrukkelijke wens van de Paus, om aan de Heilige Stoel te worden overhandigd. Bij deze taak hebben twee fundamentele criteria ons geleid: trouw aan het charisma van heilige Jozefmaria en het naleven van de wens die de Heilige Vader heeft geuit. Zoals de paus in het motu proprio vroeg, hebben we geprobeerd de charismatische dimensie van het Opus Dei duidelijker uit te drukken, die wordt geleefd en gerealiseerd in gemeenschap met de particuliere kerken en hun bisschoppen. Maar de goedkeuring en afkondiging van deze veranderingen liggen bij de Heilige

Stoel, dus het is logisch dat ik geen andere details toevoeg.

(Uit het interview met *El País Semanal*, 27-8-2023)

Kan dit moment helpen het oorspronkelijke charisma te herstellen, voorgesteld door heilige Jozefmaria Escrivá?

Het gaat niet om herstellen, omdat er niets verloren is gegaan of vervormd, maar om te verdiepen en voort te gaan in de inspanning van trouw leven. In dit opzicht vertrouwen we erop te beantwoorden aan de oproep van de Heilige Vader: zorg dragen voor het charisma van het Opus Dei, zodat we het naar de toekomst kunnen brengen met dezelfde frisheid waarmee heilige Jozefmaria het ons heeft doorgegeven. Met andere woorden, dat we ons meer

inzetten om "de roeping tot heiligheid in de wereld te verspreiden, door de heiliging van de arbeid en verplichtingen in het gezin en de maatschappij" (Motu proprio Ad charisma tuendum).

(Agencia Ecclesia, Portugal, 19-10-2023)

Hoe is de verandering van de band met de Heilige Stoel geïnterpreteerd die de Paus tot stand brengt via het motu proprio Ad charisma tuendum? De paus verzekert dat hij wil dat het gezag meer "gebaseerd is op het charisma dan op de hiërarchische autoriteit".

Charisma en hiërarchie vullen elkaar aan in de Kerk, het zijn geen twee alternatieve, maar aanvullende termen. Charismata hebben hun

reden van bestaan in de dienst die ze verlenen aan de Kerk als geheel. Daarom worden ze vaak vertaald in institutionele realiteiten om ze te verspreiden in de Kerk en in de wereld.

Het onderscheiden van de charismata is de verantwoordelijkheid van het gezag van de Kerk, en van het gezag van de Kerk hing het Opus Dei af in elk van zijn institutionele fasen. Met de hervorming van de curie heeft paus Franciscus veranderingen bevorderd in tal van instellingen en organen om een meer dynamische evangelisatie te bevorderen. Dat is het doel van het door u genoemde *motu proprio*. Daarom werken we eraan om trouw te reageren op dit verzoek van de Paus, wetende, om een voorbeeld te geven, dat het niet essentieel is dat de prelaat wel of geen borstkruis draagt, maar dat de gelovigen van het Opus Dei en andere mensen dit

charisma volledig binnen de Kerk
kunnen leven.

(Uit het interview met *El País*
Semanal, 27-8-2023)

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl-nl/article/veertig-
jaar-na-de-afkondiging-van-de-
apostolische-constitutie-ut-sit/](https://dev.opusdei.org/nl-nl/article/veertig-jaar-na-de-afkondiging-van-de-apostolische-constitutie-ut-sit/) (7-8-2025)